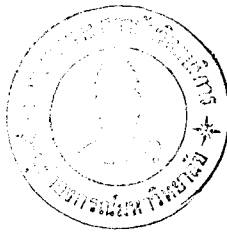

ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา
เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับจังหวัดในภาคใต้

นายบุญศรี แลสันกลาง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-326-7

010243

I 16043042

OPINIONS OF EDUCATIONAL ADMINISTRATORS AND OFFICERS
RESPONSIBLE FOR EDUCATIONAL MANAGEMENT CONCERNING
ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
AT THE PROVINCIAL LEVEL IN THE SOUTHERN REGION

Mr. Boonsri Laesanklang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1984

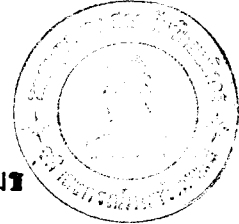
ISBN 974-563-326-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับจังหวัดในภาคใต้

โดย   นายบุญศรี แลสันกลาง

ภาควิชา   บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย   ทันติเมฆ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สุประคิษฐ์ มุนนาค

.....คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประจักษ์ คุปรัตน์ .....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ คุปรัตน์)

สงัด อุทรานันท์ .....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์)

อมรชัย ทันติเมฆ .....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ทันติเมฆ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด
ในภาคใต้

ชื่อ นิสิต   นายบุญศรี แลสันกลาง

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย   ศันติเมฆ

ภาควิชา   บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา   2526

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับจังหวัดในปัจจุบันและที่ควรจะเป็นในอนาคต
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในจังหวัด
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารการศึกษากับกลุ่มข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาที่มีต่อโครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด

สมมติฐานในการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในภาคใต้เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับจังหวัดไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ ประชากรประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา

และข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในจังหวัดภาคใต้ของไทย จำนวน 14 จังหวัด ใ้ข้อตัวอย่างประชากรทั้งหมด จำนวน 642 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน คือตอนที่ 1 สอบถาม ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 สอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 642 ฉบับ ได้รับคืนและใช้ในการวิจัยได้ จำนวน 472 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.52

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square)

ผลการวิจัย

1. เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย มีอายุระหว่าง 45-54 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

2. การแบ่งหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยน้อยที่สุดกับการแบ่งหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องที่มีหลายหน่วยงานรับผิดชอบจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภท (ยกเว้นมหาวิทยาลัย) ในระดับจังหวัด และเรื่องหน่วยงานทางการศึกษาที่ตั้งอยู่ภายในจังหวัด แต่สังกัดราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนในอนาคตผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดที่จะให้มีการรวมหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภทภายในจังหวัด เข้าเป็นหน่วยงานเดียวหรือรวมหน่วยงานทางการศึกษาระดับเดียวกัน เข้าเป็นหน่วยงานเดียว

3. อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องให้ศึกษาธิการจังหวัดมีฐานะเป็นตัวแทนของกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ดูแลการศึกษาของทุกระดับภายในจังหวัด เรื่องรูปแบบการบริหารงานประถมศึกษาโดยองค์คณะบุคคล และเรื่องการกระจายอำนาจในการตัดสินใจสั่งการ ไปสู่ระดับปฏิบัติของการประถมศึกษา ส่วนในอนาคต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่

เห็นด้วยมากที่สุดที่จะให้มีคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมดูแลการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภทในจังหวัด(ยกเว้นมหาวิทยาลัย)

4. ความสัมพันธ์ของหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดมีการประสานงานกันน้อย ส่วนในอนาคตผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดที่จะให้มีการประสานงานร่วมมือกัน

5. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 เกือบทุกเรื่อง

6. ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาพบว่า มีปัญหาในเรื่องหน่วยงานทางการศึกษาทำงานซ้ำซ้อนกัน และไม่มีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะคือให้ปรับปรุงระบบโครงสร้างการบริหารให้มีเอกภาพ โดยรวมหน่วยงานทางการศึกษาเข้าด้วยกัน

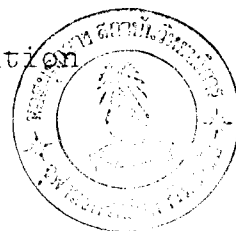
Thesis Title: Opinions of Educational Administrators and Officers Responsible for Educational Management Concerning Organizational Structure of Educational Administration at the Provincial Level in the Southern Region

Name: Mr. Boonsri Laesanklang

Thesis Advisor: Assistant Professor Amornchai Tantimedh, Ph. D.

Department: Educational Administration

Academic Year: 1983

ABSTRACT

Purposes of the Study:

1. To study the opinions of Educational Administrators and Officers Responsible for Educational Management concerning Organizational Structure of Educational Administration at the Provincial level in present and future.

2. To study the problems and obstacles of the structures of the Educational Administration at the Provincial Level in the opinions of Educational Administrators and Officers responsible for Educational Management at the Provincial Level.

3. To compare the opinions of the Educational Administrators and Officers Responsible for Educational Management at the Provincial Level.

Hypothesis:

There is no significant difference in the opinions of Educational Administrators and Officers Responsible for Educational Management in the Southern Region concerning Organizational Structure of Educational Administration at the Provincial Level.

Procedure :

Survey method was used in this research. The subject involved in this research were 642 persons who were Educational Administrators and Officers Responsible for Educational Management in 14 Southern Provinces.

The instrument was a questionnaire which composed of three parts: the first was the personal information which were structured in the form of multiple choices; the second part was rating scale questions concerning the structure of Educational Administration at the Provincial Level; and the third part was the open-ended questions. Six hundreds and forty-two of questionnaires were sent to the respondents and 472 or 73.52 per cent was completed and returned.

The statistical analysis included of frequency, percentage and chi-square.

Results of Research:

1. Concerning the personal information of respondents, it was found that they were male at the age of 45-54 with educational level of Bachelor Degree or comparative level.

2. About division of provincial educational units, most of the respondents did not agree with present division of provincial educational units. Especially the way many units take responsibilities for provincial management of every level of education (except for universities) and educational units located in the province but under Central Official Administration. Most of the respondents absolutely agreed with combining every level and type of provincial education or same levels of provincial education into one unit in the future.

3. Concerning authorities of the provincial education units, most of the respondents agreed with the appointment of provincial Education Officer acting as representative of Ministry of Education which was responsible for education in every provincial department.

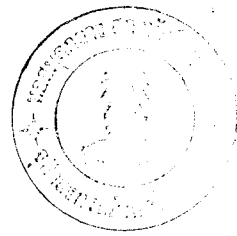

About form of primary administration under group of people and distribution of decision to primary school performance, respondents mostly agreed with appointing a Board of Provincial Education responsible for policy-making and looking after every level of provincial management in the future (except for universities).

4. Concerning relations of provincial education units, most respondents had comment that provincial education units have had less co-operation. Most respondents wished to see more co-operation in the future.

5. Opinions of educational administrators and officers held responsible for educational management concerning provincial education administration structure differed statistically by the level of .01 and .05 in significance.

6. Problems and obstacles concerning structure of educational administration were over-lap working and insufficiency of educational administration. An advice was given as to how to adjust the structure of administration into unity by combining all education units.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฌ์ฐนิภา
คุปรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมนานจิตร สุนทรทรัพย์ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำ
แนะนำในเรื่องต้น ได้รับความช่วยเหลือตรวจแก้แบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่านใน
ท่ามกลาง และได้รับคำแนะนำ ตรวจแก้ไขให้สมบูรณ์ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย
คันติเมฆ อาจารย์ที่ปรึกษาในเรื่องปลาย

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย คันติเมฆ หัวหน้าภาควิชา
บริหารการศึกษาที่ได้กรุณาออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบ
พระคุณผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ในเขตจังหวัดภาค
ใต้ 14 จังหวัด ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

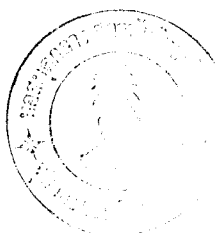
นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือจากคุณอารียา สุทธิวิสัย ในการรวบรวม
แบบสอบถาม คุณเทียนชัย ปัญโญ ได้กรุณาช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ให้ทุนการวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในสำนักงานการ
ประถมศึกษาในอำเภอเวียงป่าเป้าทุกคน รวมทั้งบุคคลอื่นที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้
กำลังใจแก่ผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ในโอกาสนี้

หากการวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม และเป็นคุณความดีของ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศความดีเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่บิดามารดา ครูอาจารย์
ผู้ให้กำเนิดและประสิทธิประสาทความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

บุญศรี แลสันกลาง

22 มีนาคม 2526

สารบัญ

ฉ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการแผนภูมิและตารางประกอบ.....	ก
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
องค์การ.....	12
โครงสร้างองค์การ.....	13
โครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด.....	15
โครงสร้างการบริหารการประถมศึกษา ระดับจังหวัด.....	16
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....	20
โครงสร้างการบริหารการศึกษาของเทศบาล.....	23
หลักในการจัดองค์การ.....	25
หลักการพื้นฐานของโครงสร้างการบริหารการศึกษา.....	27
เอกภาพในการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด.....	33
การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปสู่จังหวัด.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	การวินิจฉัยทัศนปัญหาในรูปองค์คณะบุคคล..... 38
	การประสานงาน..... 43
	โครงสร้างการบริหารการศึกษาไทย..... 46
	โครงสร้างการบริหารการศึกษาช่วง พ.ศ.2501-2509..... 47
	โครงสร้างการบริหารการศึกษาช่วง พ.ศ.2509-2523..... 48
	โครงสร้างการบริหารการศึกษาช่วง พ.ศ.2523 - ปัจจุบัน.. 50
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 52
	ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารการศึกษา..... 56
3	วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล..... 60
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 60
	สมมติฐานในการวิจัย..... 60
	ประชากรในการวิจัย..... 60
	วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง..... 62
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 66
	การสร้างเครื่องมือ..... 68
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 68
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 71
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 71
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 73
	ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 73
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 73
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและ ข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้าง การบริหารการศึกษาระดับจังหวัดในภาคใต้..... 79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและ ข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหาร การศึกษาระดับจังหวัดในภาคใต้.....	122
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	129
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	129
สมมติฐานในการวิจัย.....	129
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	129
สรุปผลการวิจัย.....	130
อภิปรายผลการวิจัย.....	139
ข้อเสนอแนะ.....	146
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	146
บรรณานุกรม.....	148
ภาคผนวก.....	154
ประวัติผู้เขียน.....	174

รายการแผนภูมิและตารางประกอบ

แผนภูมิที่	หน้า
1. การแบ่งส่วนราชการในสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด.....	20
2. แสดงโครงสร้างของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....	22
3. การจัดองค์การของเทศบาล.....	24
4. โครงสร้างการบริหารการประถมศึกษา พ.ศ.2501 -2509.....	48
5. โครงสร้างการบริหารการประถมศึกษา พ.ศ.2509-2523.....	49
6. โครงสร้างการบริหารการประถมศึกษา พ.ศ.2503-ปัจจุบัน.....	52
ตารางที่	
1. แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา.....	63
2. แสดงจำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรของแต่ละกลุ่มในแต่ละจังหวัดจากการเทียบอัตราส่วน.....	65
3. แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	70
4. แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	74
5. แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	75
6. แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคุณวุฒิทางการศึกษา.....	76
7. แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุราชการ.....	77
8. แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุราชการในตำแหน่งปัจจุบัน.....	78
9. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการแบ่งหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดในปัจจุบัน...	80
10. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดในปัจจุบัน.....	91

รายการแผนภูมิและตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

11. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดในปัจจุบัน.....	99
12. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการแบ่งหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดในอนาคต..	105
13. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดในอนาคต.....	109
14. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดในอนาคต.....	116